

Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

Jenny.Oretun.Wilnier@regeringskansliet.se

LRF:s yttrande angående betänkandet ”Ett nytt regelverk för arbetslöshetsförsäkringen”

Lantbrukarnas Riksförbund (LRF) har beretts tillfälle att yttra sig över rubricerat betänkande och anför följande.

Bakgrund

Betänkandet utgörs av närmare 1 000 sidor som behandlar förslaget till ett nytt regelverk för arbetslöshetsförsäkringen.

Regeringen beslutade den 22 februari 2018 att tillkalla en särskild utredare att lämna förslag till en ny effektivare arbetslöshetsförsäkring för fler, grundad på inkomster. Syftet med utredningen är att analysera och föreslå ett mer ändamålsenligt regelverk med ökad förutsebarhet och minskad administration anpassad till nya förutsättningar.

Utredaren ska analysera och föreslå hur fler ska kunna kvalificera sig för och ansluta sig till arbetslöshetsförsäkringen. Arbetslöshetsförsäkringens roll som omställningsförsäkring ska värnas. Utredaren ska bl.a. analysera och lämna förslag till hur en arbetslöshetsförsäkring grundad på inkomster ska kunna utformas, analysera vilka ändringar som behöver göras inom arbetslöshetsförsäkringen och lämna förslag till en ny lag och förordning om arbetslöshetsförsäkring samt analysera och lämna förslag till hur villkoren i arbetslöshetsförsäkringen kan utformas så att fler kvalificerar sig för arbetslöshetsersättning. En utgångspunkt för förslagen är att de inte får leda till lägre sökintensitet, ökad risk för begränsat arbetsutbud eller negativa effekter på arbetslöshetsperiodens längd. Förslagen ska vara budgetneutrala.

LANTBRUKARNAS RIKSFÖRBUND

Nedan presenterar LRF sina kommentarer till förslagen.

LRF förespråkar enkla och tydliga regler. Detta gäller särskilt reglerna som avser företagare, kombinatörer samt olika former av deltidsföretagare. Reglerna ska

MARTIN MÖRMAN, skatteexpert martin.morman@lrf.se

2020-10-26

vidare ge en trygghet som är anpassad för dagens samhälle. LRF lämnar nedan våra åsikter avseende några specifika punkter i betänkandet.

Arbetsgivarens ansvar och skyldigheter

Enligt förslaget ska en arbetsgivare på begäran lämna uppgifter till en arbetslöshetskassa om enskilda anställnings- och uppdragsförhållanden som har betydelse för ett ärende hos kassan enligt denna lag. En arbetsgivare som inte fullgör denna uppgiftsskyldighet ska dömas till böter.

LRF anser att det är rimligt att arbetsgivaren ska medverka och bistå arbetslöshetskassorna med aktuell information. Då detta innebär att arbetsgivarnas administrativa arbete utökas anser LRF att det är väldigt viktigt att inlämnandet sker via en gemensam e-tjänst och med ett fastställt formulär. Detta för att göra det så enkelt som möjligt för arbetsgivarna att uppfylla sina skyldigheter.

Lagstiftningen bör vidare innehålla en ventil om att en arbetsgivare inte ska bötfällas ifall det finns särskilda skäl i det enskilda fallet.

Företagare har inte rätt till arbetslöshetsersättning utom i vissa fall

Utredningen föreslår att 13 kap. 1 § inkomstskattelagen i sin helhet ska beaktas vid prövningen av om den sökande ska anses som företagare enligt lagen om arbetslöshetsförsäkring. Utredaren är tydlig med att detta leder till att fler sökande än idag kommer att omfattas av företagarevillkoren, vilket alltså innebär att dessa personer riskerar att uteslutas från arbetslöshetsersättning. Utredaren anser att det är motiverat, men ger ingen förklaring till varför utredaren har dragit denna slutsats.

Utredaren förklarar vidare att den som inte är aktiv i näringsverksamheten eller som har låga inkomster från näringsverksamheten i de flesta fall inte kommer att bedömas som företagare eller kommer att omfattas av lättnadsreglerna för när en företagare kan fortsätta bedriva verksamhet utan att förlora rätten till ersättning.

LRF är oroade över att de personer som är ägare till näringsfastigheter i större utsträckning ska diskvalificeras från arbetslöshetsersättning. LRF anser därför att den föreslagna utvidgningen av vem som anses som företagare ska slopas. Regeringens uppdrag till utredaren är bland annat att fler ska omfattas av arbetslöshetsersättning. Denna förändring är alltså i strid med uppdraget eftersom den enligt utredaren leder till att fler personer diskvalificeras från arbetslöshetsersättning.

Om regeringen avser gå vidare med utredarens förslag i detta avseende bör i vart fall en ordentlig konsekvensanalys först göras.

2020-10-26

Återupptagande av verksamheten

Utredaren föreslår att ”om näringsverksamheten återupptas av den sökande eller av en närstående person till honom eller henne får en ny bedömning av om verksamheten har upphört genom att det inte vidtas några åtgärder göras tidigast tre år från det att verksamheten återupptogs.”

Regelverket syftar till att förhindra att företagare med olönsamma företag kan kvittera ut arbetslöshetsersättning och sedan återuppta verksamheten igen. Idag är gränsen 5 år och utredaren föreslår en sänkning till 3 år.

LRF ställer sig bakom sänkningen från 5 år till 3 år. Men LRF vill även påtala att det måste vara möjligt för en närstående att ta över och driva verksamhet utan att diskvalificera annan person från arbetslöshetskassan.

Ersättning till deltidsföretagare

Utredaren föreslår att det ska vara möjligt för deltidsföretagare att få ersättning i vissa fall.

”Arbetslöshetsersättning får lämnas till en sökande som är företagare på deltid om:

1. näringsverksamheten har bedrivits under minst sex månader vid sidan av ett arbete som motsvarar minst 50 procent av heltid inom ramtiden,
2. inkomsterna från verksamheten inom ramtiden i genomsnitt per månad inte överstigit den minsta totalinkomst som krävs för att uppfylla inkomstvillkoret delat med tolv, och
3. tiden i och inkomsterna från verksamheten inte utökas under arbetslösheten.”

Vad gäller inkomsterna från verksamheten enligt punkt två anser utredaren att den ska kopplas mot ersättningsgolvet inom arbetslöshetsförsäkringen. Det tycks dock inte helt uppenbart vad utredare faktiskt menar med inkomst från verksamheten i detta avseende. Utredaren skriver:

”Utredningen föreslår att den sökandes inkomster från verksamheten inom ramtiden i genomsnitt per månad inte får ha överstigit den minsta totala inkomst som krävs för att uppfylla inkomstvillkoret (se vidare kapitel 10) delat med tolv. På så sätt kopplas gränsen för ersättning till ersättningsgolvet inom arbetslöshetsförsäkringen.”

Utredaren föreslår inkomstvillkoret till 120 000 kr per år.

2020-10-26

Såsom LRF tolkar utredarens förslag avses med begreppet ”inkomster” enbart uttagen lön från bolag samt överskott av näringsverksamhet som beskattas med sociala avgifter. Det är nämligen enbart dessa inkomster som ska räknas i avseende att bestämma om företagaren uppfyller inkomstvillkoret.

Inkomsterna i verksamheten i sig tycks inte ha någon betydelse utan det är istället hur företagaren väljer att tillgodogöra sig medel från verksamheten som avgör om denne diskvalificeras från arbetslöshetsförsäkringen. Eftersom det enbart är lön respektive överskott av näringsverksamhet som beskattas med sociala avgifter kan verksamheten generera hur stora intäkter och överskott som helst så länge de beskattas på annat sätt än via sociala avgifter.

Ägare av aktiebolag kan alltså ta ut ersättningen som utdelning som inte beskattas med sociala avgifter, eller för den delen låta pengarna stanna i bolaget. Ägare av enskild näringsverksamhet respektive handelsbolag kan, i den mån skattelagstiftningen medger, välja att räntefördela överskottet. Inte heller räntefördelning beskattas med sociala avgifter.

Det är dock inte helt tydligt att det verkligen är det som utredaren föreslår.

LRF önskar ett tydligt klagörande avseende att det enbart är inkomster som beskattas med sociala avgifter som kan diskvalificera deltidsföretagare med inkomster över ersättningsgolvet från arbetslöshetsförsäkringen.

Vidare ser LRF att det finns stora privatekonomiska risker för den som har ett lönearbete, och är medlem i a-kassa, och även driver ett företag, men som inte känner till regelverket kring arbetslöshetsersättningen. För en person som lönearbetar heltid med tex 30 000 kr i månadslön och som även driver ett företag vid sidan som genererar inkomster om 11 000 kr i månaden (som beskattas med tillkommande sociala avgifter) kan det bli ett mycket hårt ekonomiskt slag när denne inser att denne inte kommer att få arbetslöshetsersättning ifall denne förlorar sitt lönearbete. Många lönearbetare med inkomster under taket för sociala förmåner väljer att skatta fram inkomster från sina deltidsföretag så att deras inkomster beskattas med sociala avgifter just för att de ska få goda sociala förmåner såsom till exempel pension och sjukgrundande inkomst. Med såväl dagens som utredarens förslag riskerar dessa att förlora sin arbetslöshetsersättning. En framtida lag bör därför ta hänsyn till, och komma tillrätta, med detta problem.

LRF är av åsikten att taket för hur höga inkomster en person kan erhålla från sitt företag, som beskattas med sociala avgifter, och ändå kvalificeras för arbetslöshetsersättning bör ökas så att problemet som beskrivs ovan försvinner. Detta för att människor inte ska invaggas i en felaktig tro att deras inkomster av lönearbete försäkras via arbetslöshetsersättning.

2020-10-26

Vad gäller den tredje punkten avseende att ”tiden i och inkomsterna från verksamheten inte utökas under arbetslösheten” anser LRF att den är olycklig eftersom det inte föreslås en ventil för sådana arbeten som måste utföras enligt annan lag eller annan författning. För till exempel en deltidslantbrukare kan detta få stora konsekvenser om ett djur drabbas av sjukdom, en skog måste återplanteras eller om en storm gör att näringsidkaren måste ta hand om skadad skog. Alla dessa är exempel där deltidslantbrukaren enligt annan lag måste agera. Det måste därför finnas en ventil för denna typ av arbete som en näringsidkare måste utföra enligt annan lag.

LRF förespråkar att utredningens förslag avseende punkt tre ska kompletteras med en ventil om att en näringsidkare får utföra utökat arbete under arbetslösheten då annan lag eller författning så kräver.

LRF föreslår följande tillägg:

Med utökat arbete avses inte

- 1. nödvändiga åtgärder som vidtagits på grund av oförutsedda händelser,*
- 2. åtgärder i den pågående näringsverksamheten på grund av en skyldighet enligt lag eller annan författning.*

Stockholm den 26 oktober 2020

Lovisa Forssell
Enhetschef
Lantbrukarnas Riksförbund

Martin Mörman
Expert företag villkor & skatter
Lantbrukarnas Riksförbund